

Niet jouw gedrag maar jouw overtuiging stuurt jouw leven

YAR
Vlaanderen

YAR Vlaanderen ondersteunt jongeren opnieuw hun te weg vinden

Koen Frøberg | YAR Vlaanderen | Vlaanderen

Je hebt een verleden, maar je bent dat verleden niet. Dat moet zowat de belangrijkste vuistregel van YAR Vlaanderen zijn. Jongeren met problemen, die de weg kwijt zijn, die geen uitweg meer zien. Dat is de doelgroep waarmee YAR aan de slag gaat. Heel intensief, aanklappend. Maar vooral met één rode draad: de jongeren doen het zelf. *“Ze nemen hun eigen leven in handen. Wij gaan het niet voor hen doen. We willen samen één resultaat: jonge mensen die sterk en kritisch in het leven staan, die tegenslagen overwinnen en weten hoe waardevol ze zijn”*, benadrukt directeur Koen Frøberg van YAR Vlaanderen.

Je hebt een verleden, maar je bent dat verleden niet.

Wat en wie is YAR?

Om maar meteen met de deur in huis te vallen: wat is YAR?

Koen Frøberg: “YAR Vlaanderen bestaat elf jaar. Het is een programma voor jongeren tussen 15 en 21 jaar. Met twee programma’s: YAR Wonen en YAR Coaching. Elk programma legt eigen accenten, maar steeds met één belangrijk doel: jongeren sterker maken. Het YAR coaching-programma is voor jongeren van 15 tot 18 jaar, het draait om persoonsontwikkelingstraining en het uitbreiden van hun netwerk. Bij YAR Wonen focussen we op jongeren van 17 tot 21 jaar, die door omstandigheden alleen moeten gaan wonen. Omdat het thuis niet meer veilig was, omdat ze in een pleeggezin of voorziening leefden.”

YAR Vlaanderen is een vrijwillig maar geen vrijblijvend verhaal: jongeren kiezen er zelf bewust voor en ook de coaches zijn vrijwilligers?

Frøberg: “Dat is ons belangrijkste uitgangspunt: jongeren beslissen zelf. Het is hun keuze, zij beslissen over hun eigen leven. Het is aan hen om de knoop door te hakken: kiezen ze voor ons programma of niet? Wie die jonge mensen zijn? Jongeren voor wie er iets op het spel staat, jongeren die het moeilijk hebben om welke reden dan ook. Jongeren die het gevoel hebben dat dit niet het leven is dat ze

willen. Maar die ook niet meteen weten op welke manier ze het anders moeten aanpakken. Daar ondersteunt YAR Vlaanderen mee. Maar het blijft uiteindelijk altijd de verantwoordelijkheid van de jongere zelf. Hij of zij moet het leven weer in handen nemen.”

Voor de jongeren is het een vrijwillige keuze om met jullie in zee te gaan. Maar ook de coaches zijn vrijwillig aan boord?

Frøberg: “Ik noem die mensen altijd vrijwillige medewerkers. Hun inzet is even waardevol en fundamenteel als onze professionele medewerkers. Ze zijn onze grootste kracht. We werken met een 75-tal vrijwillige medewerkers per YAR coaching programma en een zestiental vrijwillige medewerkers voor het programma van YAR Wonen. Een heel breed gezelschap: dokters, CEO’s van bedrijven, onderzoekenden, een bakker, een gepensioneerde, een tandarts, arbeiders, ambtenaren, ... Zo’n beetje een staalkaart van onze samenleving. Veel van onze vrijwillige medewerkers vinden we via onze partners, via de bedrijven en organisaties met wie we samenwerken. Het is een win-win voor allebei: wij vinden op die manier onze vrijwillige medewerkers, de bedrijven hebben werknemers die een opleiding in persoonlijkheidsontwikkeling hebben gehad die ze ook op de werkvloer en in de omgang met de collega’s kunnen benutten. Maar het belangrijkste: door de vrijwillige inzet van die mensen ontdekken onze jongeren dat ze wel nog iets waard zijn, dat de maatschappij zich nog wel voor hen kan en wil inzetten en dat er mensen zijn die vinden dat zij ook die steun en bijstand verdienen. Het betekent veel voor de jongeren dat die vrijwillige medewerkers niet betaald worden. Ze zijn er niet omdat het moet of omdat ze vergoed worden. Neen, ze zijn er omdat ze geloven in die jongere. Voor ons is dit echt geen economische keuze, om met onbetaalde vrijwillige medewerkers aan de slag te zijn. Dit is een methodische keuze, we geven mensen de kans om het verschil te maken. Ook voor de vrijwillige medewerkers zelf is het een verrijking. Het gevoel dat ze iets voor een ander kunnen betekenen. En tegelijk de gewaarwording dat die jongeren toch heel veel kunnen betekenen, want als samenleving hebben we toch wel onze kijk op die jonge mensen met problemen. We werken in feite met een driehoeksrelatie: de vrijwillige coach werkt één op één met de jongere, de professionele coach coacht de vrijwillige medewerker en zorgt voor de professionele omkadering.”

Niet jouw gedrag maar jouw overtuiging stuurt jouw leven

YAR Vlaanderen ondersteunt jongeren opnieuw hun te weg vinden

Maar hoe doen jullie dat concreet, die coaching?

Frøberg: “Heel belangrijk is dat denkpatroon: we proberen jongeren duidelijk te maken dat ze altijd binnen een kader denken. Iemand kan zich waardeloos vinden, maar dat is omdat iemand zo denkt. Niet omdat iemand zegt dat ze waardeloos zijn. Maar als je zo over jezelf denkt, ga je er ook naar handelen. Ik zal het maar niet doen, want ik ga toch mislukken... Terwijl wij net willen aantonen dat iedereen waardevol is, dat iedereen mogelijkheden heeft, talenten, bijzondere kwaliteiten. We willen hen leren dat ze zelf dat patroon kunnen doorbreken: als jij jezelf het label van waardeloos geeft, ben jij ook diegene en de enige die dat label kan doorbreken.”

Het betekent veel voor de jongeren dat die vrijwillige medewerkers niet betaald worden. Ze zijn er niet omdat het moet maar omdat ze geloven in de jongeren.

Het traject

Drie fases doorlopen jullie samen met de jongeren op dat pad?

Frøberg: “Het begint met een voortraject. Waarbij we jongeren laten zien wat YAR kan en zal doen. We leggen uit hoe het programma in elkaar zit en zeggen dan nadrukkelijk dat iedereen dit uit vrije keuze kan doen. Stap je in of niet? Dat leggen we de jongeren voor. Wij creëren ruimte om het leven op een andere manier aan te pakken. Als ze er voor gaan, volgt een langer gesprek met zelfrapportage door de jongere in kwestie. Tijdens dat gesprek worden ook drie doelen geformuleerd die ze willen bereiken tijdens het programma. Als expert van hun eigen leven weten ze als geen andere waar ze aan willen/moeten werken.”

Wat kunnen zo'n doelen zijn die de jongeren willen afkruisen?

Frøberg: “Dat gaat heel breed, over alle levensdomeinen heen. Bijvoorbeeld: een betere relatie met de ouders, geen feiten meer plegen, opnieuw naar school gaan, nee durven zeggen...”

Na die eerste stappen volgt een zeer fundamentele sprong: een residentiële trainingsweek waarbij ze samen met lotgenoten hun problemen en mogelijkheden op tafel werpen?

Frøberg: “Vooraf is er altijd een voorbereidende dag. Waarop we jongeren tonen wat zo'n week inhoudt. Tegelijk is het ook een moment om elkaar al wat beter te leren kennen. Tot dan is het allemaal ambulante: de jongere verblijft thuis, in een instelling, geplaatst door de jeugdrechter. Maar nog altijd in de eigen context. Dat vinden we heel belangrijk, dat onze ondersteuning net op die plek gebeurt. Tijdens de week zelf zijn we zes dagen heel intensief bezig. Voor de jongeren is dat opstaan om 7.30 uur en pas naar bed om half één 's nachts. We proberen hen in die tijd vooral inzicht te geven in hun leven, in zichzelf. Maar hen tegelijk ook bewust te maken dat je problemen op een andere manier kan aanpakken dan zoals ze tot nog toe deden. Sommigen vochten voordien, anderen trokken zich net heel erg terug in hun schulp. Dat bekijken we allemaal in onze sessies. We moedigen hen ook aan op een andere manier te reageren, in een veilige omgeving. Tegelijk hebben we het over omgaan met regels. Hoe je je daaraan houdt, hoe je woord houdt, wat het echt betekent om je woord te geven, ...”

Op het einde van die residentiële week worden ze aan een vrijwillige coach gekoppeld?

Frøberg: “Inderdaad. Die coach zal hen 34 weken lang ondersteunen waarbij ze elkaar wekelijks zullen ontmoeten. In de eigen context van de jongere, op de plek waar ze leven: in een voorziening, thuis, in een pleeggezin... Deze fase noemen we het natraject. We matchen de duo's waarbij we in de eerste plaats kijken naar waar de jongere nood aan heeft. Maar het is vooral niet de bedoeling dat de vrijwillige coach alles uit handen neemt van de jongere. Wel dat deze zorgt voor ondersteuning, dat ze kunnen inspringen als er iets niet werkt. Iemand die duidelijk aangeeft dat ze meer kunnen dan ze zelf denken. Maar de verantwoordelijkheid blijft altijd bij de jongere zelf. Tijdens hun wekelijkse gesprekken kijken ze samen welke obstakels er nog zijn om de doelen van de jongere te bereiken. Wat houdt hen tegen om die drie doelen te bereiken, welke zijn de drempels onderweg... De coach denkt mee over oplossingen, maar het is zeker niet de bedoeling dat die zegt hoe het moet. We staan niet te zwaaien met een vingertje.”

Niet jouw gedrag maar jouw overtuiging stuurt jouw leven

YAR Vlaanderen ondersteunt jongeren opnieuw hun te weg vinden

Op het einde van het programma is er hét moment waarop elke jongere getuigt over de weg die ze achter zich hebben gelaten?

Frøberg: “We sluiten af met een mooie slotceremonie. Waarop de jongeren laten zien: dit is de lange weg die ik de voorbije elf maanden heb afgelegd, en hier sta ik vandaag. Ik ga de wijde wereld in... Dat is onze bedoeling: sterke burgers maken, die op eigen benen staan, die hun eigen leven in eigen handen hebben.”

Een YAR-traject is voor iedereen een ‘win-win’. Ook de vrijwillige medewerkers stellen, net zoals de jongeren, doelen voor zichzelf.

YAR Wonen

Bij YAR Wonen liggen de accenten anders?

Frøberg: “In het programma Wonen moeten de jongeren ook drie doelen formuleren, maar dat gebeurt geleidelijk aan. We beginnen met één doel: een woning, een eigen thuis. De jongeren krijgen eerst info over het programma en dan één week bedenktijd: willen ze instappen? Zodra

ze daarvoor kiezen, worden ze gematcht aan een individuele coach die met hen op zoek gaat naar een studio of een flatje. Daarna is er een residentiële training van anderhalve dag. Vooral ook om jongeren bewust te maken van de vier hoekstenen: keuze, verantwoordelijkheid, mogelijkheden en engagement. Want ook hier draait het weer om hetzelfde: we ondersteunen jongeren, maar zij moeten het wel zelf doen. Zij hebben hun eigen leven in handen, zij beslissen wat ze doen. Na doel één volgt een tweede doel, als dat bereikt is, komt er een derde,... Dat zijn, zoals bij YAR Coaching, doelen over de verschillende levensdomeinen heen.”

Hoe lang duurt dit traject?

Frøberg: “Gemiddeld elf maanden. Maar een vaste termijn staat er niet op YAR Wonen. We starten telkens voor minstens zes maanden. Als we het gevoel hebben dat de jongere er staat en onze hulp niet meer nodig heeft, dan stopt het programma. Dat kan op zes maanden zijn, maar even goed na anderhalf jaar. Maar gemiddeld blijkt dat na zo’n elf maanden. We werken eigenlijk op drie fronten: we doen aan persoonlijke ontwikkeling, we breiden het netwerk van de jongere uit en ondersteunen hen praktisch met alleen wonen. Dat laatste betekent dat we bijvoorbeeld ondersteunen bij de administratie, leren koken, zich beredden... Maar cruciaal is altijd dat ze het uiteindelijk allemaal zelf doen, we gaan het niet voor hen doen.”

YAR
Vlaanderen

.....
VERDIENEN JONGEREN VOLGENS JOU EEN TWEDE KANS?

Ontdek nu op www.yarvlaanderen.be hoe je als vrijwilliger een bijdrage kan leveren.